

РЕШЕНИЕ

№ 136

гр. Разград, 28.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РАЗГРАД в публично заседание на двадесет и О.и юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Рая П. Йончева

при участието на секретаря Небенур Р. Хасан
като разгледа докладваното от Рая П. Йончева Гражданско дело №
20223300100098 по описа за 2022 година

съобрази следното:

Делото е образувано на производство пред РОС по искова молба вх.№1424, постъпила в регистратура на РОС на 8. IV.2022г и изпратен чрез пощенска услуга с удостоверена в клеймо дата на подаването □ на 6.IV.2022г. от АБ. О.. Д., ЕГН7***** и М. Х.. АПТ., ЕГН***** чрез проц. представител по пълномощие- адв. Цв.И.а.

В условия на субективно кумулативно съединяване предявяват срещу ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, ЕИК121265177, със седалище и адрес на управление в гр.София, р-н Възраждане, ул.“Св.София“№7, преки иски за дължими им се на осн.чл.432 КЗ във вр. с чл.45 ЗЗД обезщетения за неимуществени вреди , търпени вследствие загубата на загиналия на 30.XI.2017г., при признато за престъпление ПТП, М.Х. А. - съответно внук на първата и брат на втория. Претендираното от АБ. О.. Д. обезщетение е в размер на 75 000,00лв., а претендираното такова от М. Х.. АПТ.- в размер на 30 000,00лв. Сумите по обезщетенията се претендират ведно със законна лихва, считано от 30.I.2019г. до окончателното им изплащане.

Като факти, обосноваващи основателността на исковите им претенции, ищите сочат:

-наличие на влязла в сила присъда, с която причинилото смъртта на М. Х.. АПТ. ПТП в е признато за престъпление по чл.343а, ал.1, б.“г“ във вр. с чл. 343, ал. 4 във вр. с ал. 3, б. „б и чл. 342, ал.1 от НК, инкриминирано по непредпазливост от водача на т.а. „Скания“ с рег. № А 3991 КК и прикачено към него полуремарке /контейнеровоз/ с рег. № А 0851 ЕК - Г.И.И. , ЕГН *****;

- заявена по реда на чл.380 КЗ застрахователна претенция, по която е поставен отказ поради липса на доказателства, установяващи родство и близост на връзката между ищите и загиналото при ПТП лице в степен, предполагаща обезвредата им по реда на КЗ;

В съответствие с вмененото му по см. на чл.101 ГПК, съдът констатира, че исковата молба е редовна от формална страна и допустимо подадена при спазване изискванията на чл. 380КЗ – след отправена писмена застрахователна претенция, в отговор на която застрахователят е отказал обезщетение за неим. вреди

В срока по чл.131 ГПК , ответникът се е възползвал от правото си на отговор, с подаването на който признава допустимост на исковите; Оспорва предявените срещу него иски по основание и размер; оспорва материално правната легитимация на ищите; Твърди несъразмерност на претендираното обезщетение с реално търпените от ищите вреди, както и степен на родство, обуславяща евентуално дължимото им се обезщетение в

размерите по §96, ал.1 ПЗР на ЗИДКЗ във вр. с чл.493а, ал.2 и ал.4 КЗ; Позовано на предвиденото в чл.493 и сл.КЗ, оспорва основателност и начална дата на претендираната в обезщетение за забава законна лихва; Признава наличието на валидно сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ към дата на твърдения от ищите деликт

В условия на евентуалност, при приета от съда основателност на исковете, въвежда възражение за изключителна степен на съпричиняване от страна на загиналия при ПТП М.Х. А. – като пътник в участвалия в ПТП автомобил не е бил с правилно положен колан - нарушение на правилото по чл. 137а ЗДвП; лекият автомобил е бил без валидна застраховка „гражданска отговорност и управлението му се е осъществявало от водача с висока, несъобразена с пътната обстановка скорост; неправилен маневър, обстоятелството, че не е осъществявал управлението на автомобила си в най-крайна дясна, по посока на движението му лента.

При редовност в призоваването, ищите не се явяват в насроченото по делото с.з. Чрез упълномощеният от тях повереник и с депозиран в срок писмени бележки, пледират за уважаване на исковете като доказани по основание и размер. Оспорва основателност на въведените с отговора на ответника възражения и въвежда възражение за прекомерност на претендираните от последния разноски за адвокатско възнаграждение.

В с.з., чрез процесуалният си представител по пълномощие- адв. Т. ответното дружество поддържа въведените в срок за отговор възражения. Позовано на извършения от него анализ на събраните по делото доказателства, моли за отхвърляне на исковете, респ. за редуцирането им в размер, съответстващ на действително търпените и доказани по делото вреди, отчитащ съпричиняването на пострадалия и съответстващ на изискванията на §96, ал.1 ПЗР на ЗИДКЗ във вр. с чл.493а, ал.2 и ал.4 КЗ. Претендира присъждане на сторени в производството разноски.

Обсъдени в съвкупност и във връзка с процесуално заявеното от страните поведение, доказателствата по делото дават основание на съда да приеме за установено от фактическа и правна страна, следното:

Съгласно чл. 432 КЗ увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка "ГО". Предмет на установяване в настоящия процес са следните материално правни предпоставки: деликт и валидно застрахователно правоотношение с предмет автомобила, управляван от деликвента.

Съответно, материалноправните предпоставки от фактическия състав на чл. 45 ЗЗД, предмет на установяване в процеса, са: противоправно поведение, вреди, причинна връзка между двете и вина.

Установи се, че във връзка с процесния инцидент е водено наказателно производство, приключило с влязла в сила на 23.III.2022г. Присъда №9/23. VI.2020г. по НОХД №318/2019 по опис на РОС, изм. досежно квалификацията с Решение №260065/2.VI.2021 по внохд №322/2020 на ВнАС.

Съгласно влязла в сила присъда Г.И.И., ЕГН ***** е признат за виновен в това, че на 30.11.2017 г. по път I-2, на км. 48+000, в землището на гр. Цар Калоян, обл. Разград, при управление на МПС – товарен автомобил „Скания“ с рег. № на влекача А 3991 КК и прикачено към него полуремарке /контейнеровоз/ с рег. № А 0851 ЕК е нарушил правилата за движение, в резултат на което по непредпазливост причинява смъртта на М.Х. А., ЕГН ***** и средна телесна повреда на средна телесна повреда на Айхан Бюрханов Х..

От изложеното до тук се следва за безспорно, че релевантните за изхода на делото въпроси относно извършване на деянието, неговата противоправност и виновността на водача на увреждащия автомобил за причинени по непредпазливост- смърт на едно лице и средни телесни повреди на ищеца, са разрешени със задължителна за гражданския съд сила, съгласно чл. 300 ГПК във вр. чл. 413, ал. 2 и ал. 3 НПК. В този смисъл, настоящият съдебен състав не може да преразглежда изводите на наказателният съд относно посочените в чл. 300 ГПК обстоятелства, поради което намира за установен деликтния фактически състав.

Съобразяване на влязлата в сила присъда се следва и по отношение на приетия в нак. производство механизъм на ПТП, в съответствие с която е изготвена и назначената по делото комплексна съдебно-автотехническа и медицинска експертиза.

Около 19:20 часа на 30.XI.2017г. разпитаният като свидетел Г. И. управлявал повереният му товарен автомобил по път I-2, в землището на гр. Цар Калоян. Този участък от пътя се характеризирал с продължителен, в посока на движението му, низходящ наклон и поредица от остри завои. След втория десен завой, който бил с

относително малък радиус на кривата следвало стръмно спускане надолу. Пътното платно в този участък било двупосочно, с хоризонтална пътна маркировка, с три ленти за движение, всяка с ширина 3.50 метра. Дясната лента била предназначена за ППС, движещи се от град Разград към град Цар Калоян, а средната и лява ленти - за движещите се в обратна посока превозни средства. Дясната и средна ленти били разделени чрез единична непрекъсната звукосигнализираща линия - М1. Средната и лява ленти-чрез единична прекъсната линия-М3. Пътното платно от двете страни било ограничено със звукосигнализиращи линии М1. Пътната настилка била без повреди и неравности, влажна и хлъзгава. От дясната страна в кривата на завоя, пътното платно граничело със залесен възходящ скат. Времето било ясно, но с намалена, поради настъпилия вечерен мрак, атмосферна видимост. Въпреки поставения пътен В26, намалената видимост и хлъзгавата пътна настилка, Г. И. предприел спускането по наклона със скорост 96 км/ч., превишаваща значително разрешената такава по посока на движението му от 70км/ч

При преминаване през участъка от пътя преди ресторант „Дервента“, приближавайки от град Разград, характерен с низходящ наклон и десен остър завой, скоростта на товарната автокомпозиция, състояща се от седлови влекач „Скания“ с рег. № А 3991 КК с прикачено към него полуремарке с рег. №А 0851 ЕК била 83 км/ч. Скоростта на насрещно движещия се лек автомобил „Фолксваген Пасат“ , управляван от пострадалия Х., била 84,2 км/ч.

В момента, в който започнал навлизане в десния завой, И. задействал рязко спирачната система и превключил на по-ниска предавка. В резултат, полуремаркетото се занесло и се пречупило наляво. Товарният автомобил продължил движението си по наклона с пречупеното настрани полуремарке, заемайки цялата ширина на средната и по-голяма част от широчината на лявата за него пътна лента. Влекачът на товарната автокомпозиция „Скания“, се намирал приблизително по средата на дясната и средната за него ленти, върху непрекъснатата осева линия (М1).

По същото време, в същия участък, но в посока от гр. Цар Калоян към гр. Разград се движел управляваният от пострадалия Айхан Х. л.а. „Фолксваген Пасат“ с английски регистрационен номер MJ 560 GL и десен волан. До него, на предна лява седалка пътувал загиналия при инцидента М. А.. Х. вече бил навлязъл в завоя, като управляваният от него лек автомобил „Фолксваген Пасат“ с рег. № MJ 560 GL бил разположен върху прекъснатата осева линия (М3) между дясната и средната за него пътни ленти, но по-голямата част от автомобила се намирала в дясната лента. Поради кривата на завоя, където от вътрешната страна пътното платно граничело със залесен възходящ скат, той бил лишен от пряка видимост към идващата срещу него товарна автокомпозиция. В момента на възприемането □, той не е имал възможност за маневра, чрез която да избегне фаталният за него сблъсък с товарната композиция. В посока движението на лекия автомобил разрешената скорост е била 90км/ч. Същият се е придвижвал с допустима за неговата посока на движение скорост.

По отношение на л. а. „Фолксваген Пасат“ ударът бил челен, по-силно изразен в предната, лява част, а по отношение на товарната автокомпозиция странично – диагонален . След първоначалния удар, колело на полуремаркетото се откъснало от оста си и почти едновременно последвал удар в лявото колело на втората му ос. Този втори удар бил също челен по отношение на лекия автомобил . В заключение, според назначената по делото експертиза ударът за лекия автомобил е бил неизбежен тъй като моментът, в който за водача му е било възможно да възприеме навлезлия в платното му т.а., попада в опасната му зона за спиране.

Спрямо широчината на пътното платно, в момента на сблъсъка л.а. „Фолксваген Пасат“ бил разположен върху прекъснатата осева линия (М3) между дясната и средната за него пътни ленти, като по-голямата част от широчината му е била в дясната лента. Според експертизата придвижването на лекия автомобил до момента на удара е било правомерно. От показанията на разпитания по делото Г. И. се следва за установено, че преди да навлезе в ляво отстоящата по посока на движението му пътна лента, водачът на л.а. е изпреварвал движещо се в негова посока по най-дясна лента за движение МПС .

Видно от заключението, вследствие на ПТП водачът на л.а. е причинил средно изразени по степен телесни повреди на водача на л.а. и смъртта на пътуващия до него М. А. .

Вещото лице д-р. Василева установява, че в изготвената медицинска документация , непосредствено след инцидента, по отношение на починалия не се установява информация за наличие на характерните от носенето на предпазен колан уреждания по гръдната и коремна стена/ т. н. "синдром на предпазния колан"/ . От

което и предвид установеното по горе, относно механизма на ПТП, вещите лица са категорични, че на инкриминираната дата пострадалият е пътувал в автомобила без предпазен колан- нарушение на визираните в чл. 137а ЗДвП правила за безопасност на участниците в движението по пътищата. Наличието на такъв би ограничило движението на тялото и би смекчило степента на получените от него увреждания на двата долни крайника.

Цитираната по горе присъда, като акт по чл. 300 ГПК не препятства възможността за разглеждане на въпроса за наличието или липсата на съпричиняващо поведение на пострадалия в рамките на настоящето производство. Такова възражение е наведено и се поддържа от ответната страна като защитно средство с цел намаляване на отговорността му. Събраните в хода на съдебното дирене доказателства позволяват да се направи извод, че пострадалият е пътувал без предпазен колан, с което е съпричинил степента на собственото си увреждане. Приетата по настоящето дело САСЕ досежно механизма на станалата катастрофа потвърждава същия извод.

Основното възражение на ответника е, че ищцата не е материално легитимирана да получи обезщетение, т. к. не е от кръга на лицата посочени в ППВС № 4/25.05.1961 г. и ППВС № 5/24.11.1969 г., а от друга страна не е и от разширения кръг лица, т. к. между нея и починалата не е налице е трайна и дълбока емоционална връзка, каквото изискване поставя т. 1 от ТР № 1/21.06.2018 г. на ВКС по тълк. дело № 1/2016 г., ОСНГТК. Съгласно цитираното ТР, материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в ППВС № 4/25.05.1961 г. и ППВС № 5/24.11.1969 г. и по изключение всяко друго лице, което е създавало трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в двете постановления, следва да се допусне като изключение – само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породят особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди. Разяснено е, че особено близка привързаност може да съществува между починалия и негови братя и сестри, баби, дядовци и внуци. В традиционните за българското общество семейни отношения братята и сестрите, съответно бабите, дядовците и внуците, са част от най-близкия родствен и семеен кръг. Нормално и житейски оправдано е връзките помежду им да се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в ППВС № 4/1961 г. и № 5/1969 г. Обезщетение следва да се присъди само тогава, когато от доказателствата може да се направи несъмнен извод, че лицето, което претендира обезщетение, е провело пълно и главно доказване за съществуването на трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и за настъпили в резултат на неговата смърт сериозни (като интензитет и продължителност) морални болки и страдания.

Във връзка с установяване на горните обстоятелства по делото ищците ангажират гласни доказателства. В показанията си, разпитаните по делото свидетели Н.Н.Х. сочат, че между починали и ищците, съответно негова баба и брат е имало привързаност и добре изградени в годините емоционални връзки. Поради отсъствието на родителите им от страната, бабата била тази, която се грижела за пострадалия и брат му от 15-16 годишна възраст. Като хора, присъстващи в ежедневието му, и двамата твърдят, че до инцидента М. бил в добро здраве, до смъртта си живеел и обгрижвал по малкия си брат. Ищците понесли тежко внезапно и неестествено настъпилата смърт на М.. Твърдят, че тя се отразила върху поведението на ищеца Мерсин - от активен и спортуващ младеж, той станал затворен, избягащ изяви и контакти. Ищцата А. се поболяла, на погребението получила припадък, а понастоящем била лежачо болна след прекаран инсулт. Доказателства, от които да следва за установена причинна връзка между прекарания от ищцата инсулт и смъртта на нейния внук, по делото не са ангажирани. Недоказано е и поддържаното в исковата молба твърдение, за качеството на ищците на наследници на починалия при ПТП М. А..

В обобщение, съдът приема, че ишците са били в близки отношения с починалия при ПТП М., съответно техен внук и брат. По делото обаче не се установява визираното в цитираното Тълкувателно решение изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61 г. и № 5/69 г. на Пленума на ВС. Обичта на ишците към починалия и тъгата им след смъртта му безспорно установяват търпени болки и страдания, свидетелстващи за силна духовна близост, обич и непрежалимост на загубата.

С постановеното по реда на чл. 290 ГПК, решение № 17/16.03.2021 г. по т. д. № 291/2020 г. на ВКС, II ТО е даден отговор на значимия за изхода на делото правен въпрос, а именно: "Дали традиционните за българското общество семейни отношения между баба/дядо и внуци с присъщите им взаимопомощ при отглеждане на внуците, особено близка привързаност, взаимна обич и подкрепа, духовна и емоционална близост и обитаване на общо жилище покриват изведените в т. 1 от Тълкувателно решение № 1/2016 от 21.06.2018 г. по тълк. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС критерии за изключителност като предпоставка за признаване правото на внуците да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинената при деликт смърт на бабата/дядото. За признаване по изключение на активна легитимация на други лица, извън най-близките, за получаване на обезщетение за неимуществени вреди, следва да се установи, че поради конкретни житейски ситуации и обстоятелства те са създали с починалия особено близка духовна и емоционална връзка, отличаваща се по съдържание от традиционно съществуващите връзки между братя, и между баби/дядовци и внуци, и интензитетът и продължителността на търпените от тях болки и страдания по повод загубата на близкия човек надвишават тези, които е нормално да се понасят в случай на смърт на брат, баба/дядо и внук. В този смисъл са и решение № 92/17.11.2020 г. по т. д. № 1275/2019 г. на ВКС, II ТО, решение № 60070/29.06.2021 г. по т. д. № 904/2020 г. на ВКС, I ТО, решение № 372/14.01.2019 г. по т. д. № 1199/2015 г. на ВКС, II ТО, и др.

Действително в показанията си и двамата свидетели сочат, че ишците и починалия, съотв. техен внук и брат, са били в прекрасни отношения. От показанията на същите може да се направи извод, че са били много близки и емоционално свързани установява се също, че ишците са преживели много тежко загубата на внука си. Но от тези така установени обстоятелства, не може да се направи извод, за изключителност по посочения по-горе смисъл, разяснен в ТР № 1/2016 год., в близостта на отношенията между ишците и починалия. Напротив, установяват се едни действително много добри отношения, но такива би трябвало да съществуват обичайно, както между баба и внук, така и между двама братя. Същевременно отсъстват заявени и установени конкретни житейски обстоятелства, които да предпоставят създаването на изключителна по съдържанието си връзка. Не се установяват нетипично сложили се обстоятелства, породени от конкретна специфична в житейски план ситуация, които да водят до извод за изключителност разбирана като особена близост в отношенията между ишците и починалия при ПТП М. А..

По изложените съображения, съдът намира, че ишците не са материално легитимирани да получат обезщетение за претърпените от смъртта на техния, съответно внук и брат, неимуществени вреди. Поради което исковете им следва да се отхвърлят като неоснователни -

По разностите: С оглед изхода на спора и своеременно направеното искане, ответникът има право на възстановяване на разноски, съразмерно на отхвърлената част от иска. Съгласно приложен списък по чл.80 ГПК сторените от него такива са в общ размер на 11 050,00лв., от които 10 440лв. за адвокатско възнаграждение. Ищецът е направил в срок възражение за прекомерност на доказано заплатените разноски за адвокатско възнаграждение, което съдът намира за основателно. При заявения материален интерес по см. на чл.7, ал.2, т.4 НАРЕДБА № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения минимално дължимия размер на адвокатското възнаграждение е в размера на 3 630,00лв. До посочения размер се следва уважаване на възражението за прекомерност. Делото е протекло в едно с.з. като следва да бъде съобразено и обстоятелството, че то не се отличава с фактическа и правна сложност.

Така, съразмерно дължимите се на ответника разноски се явяват доказани в размера на 4 245,00лв., от които 3 630,00лв. за адвокатско възнаграждение.

По изложените съображения, Разградски окръжен съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на АБ. О.. Д., ЕГН7***** , предявен на осн. чл.432 КЗ срещу ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, ЕИК121265177, със седалище и адрес на управление в гр.София, р-н Възраждане, ул.“Св.София“№7 , за заплащане на обезщетение в размер на 75 000 лева за неимуществените вреди, претърпени от смъртта на нейния внук М. А., настъпила на 30.XI.2017г в резултат на признато за престъпление ПТП като неоснователен.

ОТХВЪРЛЯ иска на М. Х.. АПТ., ЕГН***** предявен на осн. чл.432 КЗ срещу ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, ЕИК121265177, със седалище и адрес на управление в гр.София, р-н Възраждане, ул.“Св.София“№7 , за заплащане на обезщетение в размер на 30 000 лева за неимуществените вреди, претърпени от смъртта на неговия брат М. А., настъпила на 30.XI.2017г в резултат на признато за престъпление ПТП като неоснователен.

ОСЪЖДА АБ. О.. Д., ЕГН7***** и М. Х.. АПТ., ЕГН*****

да заплатят на ЗАД „ОЗК Застраховане” АД, ЕИК121265177, със седалище и адрес на управление в гр.София, р-н Възраждане, ул.“Св.София“№7 на основание чл. 78, ал. 3 ГПК разноски по делото в размер на 4 245,00лв., от които 3 630,00лв. за адвокатско възнаграждение..

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Варненски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Разград: _____